

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 16.12.2008
KOM(2008) 870 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om selektiviteten i trawlfiskeriet efter torsk i Østersøen

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om selektiviteten i trawlfiskeriet efter torsk i Østersøen

1. MÅL OG INDLEDNING

I artikel 7 i Rådets forordning (EF) nr. 2187/2005 om bevarelse af fiskeressourcerne i Østersøen, Bælterne og Øresund gennem tekniske foranstaltninger hedder det: *"På grundlag af rådgivning fra Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri fremlægger Kommissionen (...) en vurdering af selektiviteten for torsk for de aktive redskaber, for hvilke torsk er anerkendt som en mållart."* Artikel 7 gælder kun for redskaber, der anvendes til trawlfiskeri.

Vurderingen vedrører trawl, snurrevod og lignende redskaber med en maskestørrelse ≥ 105 mm med enten Bacoma-sorteringsvindue eller T90-fangstpose (hvori maskerne i fangstposen og forlængelsesstykket er drejet 90°). Det er de to selektivitetssystemer, der anvendes i torskefiskeriet i Østersøen. I tillægget til ovennævnte forordning er der en detaljeret beskrivelse af begge anordninger.

Vurderingen blev foretaget af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES)¹. Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF)² blev anmodet om at udtale sig om vurderingen. Denne rapport indeholder et resumé af ICES' og STECF's rådgivning samt en sammenligning af selektiviteten i T90-fangstposer og Bacoma-sorteringsvinduer. I rapporten begrundes det, hvorfor det er nødvendigt med større selektivitet, ligesom der gives en første række forslag til, hvordan selektiviteten kan øges, og opstilles en plan for det fortsatte arbejde.

2. ICES' OG STECF'S KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

ICES konkluderer, at både Bacoma og T90 virkelig er selektive og giver en tilbageholdelseslængde ($L_{50} = 50$ % af fiskene af denne længde vil blive tilbageholdt i nettet) svarende til det nuværende mindstemål på 38 cm for torsk. Der er ikke nogen klar forskel i de to redskabers selektivitet. ICES har anført nogle supplerende bemærkninger om fordele og ulemper ved de to redskaber for så vidt angår funktionalitet, fiskekvalitet og brændstofeffektivitet. ICES anbefaler også, at der foretages yderligere undersøgelser og analyser.

STECF bakker op om ICES' resultater og konkluderer, at det på basis af de foreliggende oplysninger ikke har været muligt at få svar på, om Bacoma- og T90-trawl har ens selektivitetsegenskaber. STECF bemærker også, at *"det nuværende mønster for trawlfiskeriets udnyttelse af torsk giver mulighed for at udnytte ikke-gydemodne torsk. Det giver en ikke-optimal udnyttelse af torskebestandene i Østersøen. Et forbedret udnyttelsesmønster med reduceret ungfishdødelighed giver ikke blot højere udbytter, men bidrager også til at*

¹ ICES, 8.3.3.3 (2007). ICES response to EU on selectivity of active gears targeting cod in the Baltic Sea.

² STECF (2008) Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene: Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries advice on selectivity of active gears targeting cod in the Baltic Sea.

genoprette den østlige torskebestand. Derfor anbefaler STECF, at det overvejes at træffe foranstaltninger, der giver et bedre udnyttelsesmønster for østersøtorsken."

3. DETALJERET ANALYSE AF VURDERINGEN

3.1. Selektivitet

Konklusionerne om selektivitet er baseret på en tidligere analyse fra ICES³, idet der ikke findes undersøgelser af nyere dato om selektivitet, især ikke hvad angår Bacoma. ICES tager dog hensyn til de foreløbige resultater fra to nylige polske og tyske undersøgelser om selektivitet, især hvad angår T90⁴.

Ifølge ICES' konklusioner giver både Bacoma-vinduer og T90-fangstposer L50 for 38-40 cm, hvilket svarer til et mindstemål for torsk på 38 cm. For T90 giver den foreløbige analyse af de tyske og polske data L50 for ca. 41 cm og et selektivitetsinterval på 4,8 - 6,5 cm. Generelt kunne der ikke konstateres nogen selektivitetsforskel mellem de to redskaber, men det kan dog ikke udelukkes, at der er forskel.

3.1.1. Hvilken betydning har antallet af masker i fangstposens omkreds?

I den tidligere analyse fra ICES anvendtes gamle datasæt for T90-fangstposer. Størstedelen af disse datasæt stammer fra forsøg med fangstposer med et flere masker i omkredsen end det nuværende tilladte maksimum på 50. En modelberegningsanalyse, der for nylig er foretaget i Danmark⁵, og andre videnskabelige rapporter viser dog, at fangstposens omkreds har stor betydning for selektiviteten, hvad enten fangstposen er fremstillet af standarddiamantmaskenet eller T90. En reduktion af antallet af masker i fangstposens omkreds gav markant større selektivitet. Det er derfor muligt, at T90 i dag har større selektivitet, end hvad der fremgår af den tidligere analyse (af T90 med et større antal masker). Ovennævnte undersøgelser, som Polen og Tyskland for nylig har foretaget af T90, støtter denne teori.

3.1.2. Hvilken betydning har fangstmængden og fangstsammensætningen?

Fangstmængden og fangstsammensætningen kan påvirke Bacoma- og T90-redskabers selektivitet. Ifølge oplysninger fra såvel observatører som fiskere er der noget der tyder på, at de nuværende Bacoma-vinduer fungerer relativt godt, når der fanges lidt under ca. 2 tons pr. træk. Når fangsterne er større, og især når de er primært består af torsk af en størrelse omkring mindstemålet, bliver størrelsesselektivitetsegenskaberne utilfredsstillende. Dette er i tråd med tidligere undersøgelser og hænger sammen med Bacoma-vinduernes størrelse.

³ ICES (2004) Report of the ICES-FAO Working group on Fishing technology and fish behaviour (WGFTFB), 20. - 23. april 2004, Gdansk, Polen. ICES CM 2004/B:05.189 pp. ICES (2005) Report of the ICES-FAO Working group on Fishing technology and fish behaviour (WGFTFB), 18. - 22. april 2005, Rom, Italien. ICES CM 2005/B:04.283 pp.

⁴ Moderhak W., 2007. Selectivity in trawl fisheries for cod – assessment of the selectivity on cod of active gears for which cod is recognised as target species according to Article 7 of Council Regulation (EC) No 2187/2005. Meddelelse fra polen til Europa-Kommissionen. 16. august 2007.

Wienbeck H., 2007. 579 Cruise Report of FRV Solea from 7/9/2007-28/9/2007. Institute for Fishery Technology & Fishery Economics, Hamborg, Tyskland. Under udarbejdelse.

⁵ Herrmann B., Priour D., and Krag L.A., 2007. Simulation-based study of the combined effect on cod-end size selection of turning meshes by 90° and reducing the number of meshes in the circumference for round fish. Fisheries Research 84 (2007) 222-232.

Med hensyn til T90 tyder fangstposeundersøgelserne på, at selektiviteten ikke så meget afhænger af fangstmængden, men mere af fangstsammensætningen. En høj koncentration af fladfisk i fangstposen reducerer fiskeredskabets selektivitetsegenskaber for torsk. Derfor anbefaler ICES, at det bør overvejes at træffe supplerende tekniske foranstaltninger såsom realtidslukning i områder med høj koncentration af fladfisk eller undermålstorsk.

3.1.3. *Mindstemål*

Både Bacoma og T90, giver L50 svarende til mindstemålet på 38 cm for torsk.

For øjeblikket er der sammenfald mellem L25 (25 % af fisk på denne længde vil blive tilbageholdt i nettet) og en torskestørrelse på ca. 35-38 cm både for Bacoma og T90, hvilket ville være et mere selektivt forvaltningsmål.

3.1.4. *Udsmid*

Overslaget over udsmid i alt fiskeri efter både den vestlige og den østlige torskebestand i Østersøen udarbejdes af ICES' Arbejdsgruppe for Vurdering af Fiskeriet i Østersøen (WGBFAS). Ifølge arbejdsgruppens seneste rapport⁶ er udsmidet steget fra 1 600 tons i 2005 til over 4 000 tons om året i 2006 og 2007. ICES mener, at den sandsynlige årsag til denne stigning i udsmidet er de stærke årsklasser i 2003 og 2005, der sluttede sig til den udnyttelige bestand, men som kun lige opfyldte mindstemålskravet.

Udsmidet af østersøtorsk anslås nu at ligge på ca. 10 % af fangsterne udtrykt i vægt. Øget selektivitet ville betyde, at udsmidet ville blive reduceret, at bestandene bedre kunne genopbygges, og at udbyttet ville vokse.

3.2. **Yderligere aspekter**

3.2.1. *Fiskernes accept*

Af de foreliggende oplysninger fremgår det, at der er stor uenighed blandt medlemsstaterne om, hvilken selektivitetsløsning der bør vælges:

- danske og svenske fiskere foretrækker klart at anvende Bacoma-vinduer
- fiskerne fra andre medlemsstater, især Polen og Tyskland, anser T90-fangstposer for at være den bedste løsning.

Ingen af de to løsninger ser dog ud til at være perfekt, når det gælder optimering af fangster og minimering af udsmid, men for fiskerne er begge løsninger mere acceptable end en simpel forøgelse af maskestørrelsen.

3.2.2. *Anordninger, der fastgøres til redskaber*

I artikel 5 i Rådets forordning (EF) nr. 2187/2005 er der beskrevet en række anordninger, som det er tilladt at fastgøre til redskaberne, og som kan have negativ indvirkning på selektiviteten, eller som kan rigges til på en ulovlig måde, så maskeåbningen reduceres. Anvendelsen af undersideslidgarn, store "rednings"-flåd fastgjort til bindestrikken, stopgarn

⁶ ICES CM 2008 / ACOM : 06.

og rundstroppe kan have indvirkning på selektiviteten alt efter, hvordan de er rigget til. Det fortsatte behov for sådanne anordninger af forstærknings- eller sikkerhedsgrunde bør således afvejes mod den negative indvirkning, som anordningerne har på selektiviteten.

3.3. Opfølgende undersøgelser anbefalet af ICES og STECF

ICES og STECF anbefaler, at der foretages undersøgelser med henblik på at opnå større viden om og klarhed over forskellen mellem Bacoma-vinduer og T90-fangstposer. Listen over foreslåede undersøgelser ser således ud:

- strukturerede forsøg, der specifikt er udviklet med henblik på at sammenligne selektiviteten i T90-fangstposer og Bacoma-vinduer og evaluere trådtykkelsens, fangstposeomkredsens og maskestørrelsens virkninger
- undersøgelse af både Bacoma-vinduers og T90-fangstposers selektivitet ved stigende fangstmængder og efter fangstsammensætning
- undersøgelse af mulighederne for supplerende tekniske foranstaltninger såsom realtids- eller områdelukninger i Østersøen
- grundig undersøgelse af de mulige følger af omgåelse af reglerne på basis af oplysninger fra medlemsstaterne
- revision af de nuværende bestemmelser for anordninger, som det er tilladt at fastgøre til redskaber, såsom slidgarn, redningsflåd mv. med henblik på at undersøge, om det fortsat er nødvendigt at anvende dem.

4. KOMMISSIONENS KONKLUSIONER

Selv om udsmidet i trawlfiskeriet efter torsk i Østersøen udgør en er forholdsvis ringe mængde, mener Kommissionen dog, at der er mulighed for at øge selektiviteten og træffe andre foranstaltninger til begrænsning af udsmidet. Under hensyntagen til STECF's anbefaling om, at *"det bør overvejes at træffe foranstaltninger, der giver et bedre udnyttelsesmønster for østersøtorske"* ønsker Kommissionen at undersøge mulighederne for at øge selektiviteten i trawlfiskeriet efter østersøtorske og undgå udsmid.

Kommissionen ser den nuværende positive tendens i den østlige torskebestand i Østersøen som en god lejlighed til at øge selektiviteten, uden at fiskerierhvervet i Østersøen påføres store økonomiske tab. Østersøen er et delvis lukket havområde, hvor hovedparten af fiskeriet er enkeltartsfiskeri, og derfor er det også en oplagt område at indføre en fuldstændigt økosystembaseret forvaltningsordning i med markant reduceret udsmid af både kommercielle og ikke-kommercielle arter. En sådan strategi skulle på mellemlang og lang sigt give højere fiskekvoter og et miljømæssigt og økonomisk sundere fiskeri.

Kommissionen har for nylig fået opbakning fra Det Regionale Rådgivende Råd for Østersøen⁷ (BSRAC) til at reducere udsmidet og øge selektiviteten i Østersøen. Kommissionen erkender, at der kan komme mange foranstaltninger på tale i forbindelse med en sådan strategi, herunder

⁷ BSRAC (2008) Recommendations on the fisheries for Baltic Sea fish species in 2009.

⁸ Baltic Sea RAC (2008) Comments on the Commission's consultation paper on discards.

større Bacoma-vinduer, større maskestørrelse i T90-fangstposer, større maskestørrelse i Bacoma-vinduer, generelt større maskestørrelse, færre masker i fangstposens omkreds, en forsøgsordning med henblik på at undgå fangst af ungtorsk, realtidslukninger osv. Kommissionen hilser i den forbindelse yderligere initiativer fra medlemsstaterne og Det Regionale Rådgivende Råd for Østersøen velkommen og vil arrangere møder med medlemsstaterne og Det Regionale Rådgivende Råd for Østersøen med henblik på at drøfte pilotprojekter til evaluering af diverse foranstaltninger. Kommissionen vil gennemgå resultaterne af pilotprojekter til begrænsning af udsmid og til forbedret selektivitet, foreslå mål og i fornødent omfang eventuelt foreslå nye lovgivningsmæssige foranstaltninger.

I den forbindelse vil Kommissionen gerne understrege, at Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 af 27. juli 2006 om Den Europæiske Fiskerifond indeholder en række bestemmelser, som medlemsstaterne kan gøre brug af med henblik på selektivitetsforøgelse. Som eksempel kan nævnes udskiftning af fiskeredskaber, støtte til udstyr til begrænsning af fiskeriets indvirkning på ikke-kommercielle arter, støtte til mindre fartøjer for at forbedre forvaltningen og kontrollen af betingelserne for adgang til bestemte fiskeriområder og støtte til kollektive foranstaltninger såsom pilotprojekter. Kommissionen opfordrer derfor medlemsstaterne til at udnytte de eksisterende muligheder for at fremme pilotprojekter til forbedring af selektiviteten i torskefiskeriet i Østersøen.